

Livsforfikkning for de høiere Stænder, eller som ialtfald mest benyttes af de høiere Stænder. Der spørges dernæst om, hvorvidt den høie Regjering vil medvirke til, at Statskassen og Kommunerne yde Tilskud til en saadan Anstalts Bestaaen ved, at man sætter Arbeiderne istand til at gjøre Indskud saa store, at de, naar de opnaa en vis Alder, kunne faae udbetalt et vist aarligt Beløb af en passende Størrelse til deres Underhold. Det er det, som Forespørgslen i kort Begreb gaar ud paa, og vi have tilladt os at rette denne Forespørgsel dels til den høitærede Finansminister, dels til den høitærede Indenrigsminister, fordi Sagen vedrører begge disse to Statsrepresentanters Ressort, den høitærede Finansminister for Statskassens Vedkommende og den høitærede Indenrigsminister for Kommunerne. Naar jeg nu paa Forespørgernes Begne skal tillade mig nærmere at begrunde denne Forespørgsel, saa maa jeg først udtale, at, da dette Emne er saa omfangsrigt og giver Anledning til saa mange Betragtninger, indser jeg Nødvendigheden af nøie at holde mig til Hovedpunkterne, da jeg ellers let vilde kunne udsætte mig for at lægge mere Beslag paa det høie Things Tid, end tilbørligt er. Navnlige ogsaa efter de Forhandlinger, der ere førte angaaende den foregaaende Sag, kan jeg undlade at dvæle nærmere ved en Skildring af den nuværende høist uheldige Tilstand. Den erede Forslagsstiller i den sidste Sag (Lauer) har allerede skildret, hvor uheldig Almuen, navnlig den arbejdende Klasse heri Landet, en meget stor Samsundsklasse, er stillet, idet de til denne Klasse hørende Personer maa anvende al deres Tid paa strengt Arbejde, der ialtfald ikke giver dem mere end det nødtørftige Udkomme til det daglige Brød uden at sætte dem istand til at lægge Noget, ialtfald ikke noget Væsentligt tilside. Naar der indtræder Tilfælde, hvor Arbeidskraften slipper op, navnlig paa Grund af Sygdom eller Alder, er deres Tilstand saa meget sørgeligere, som den eneste Kapital, Arbeideren har at raade over, hans Arbeidskraft, naar en vis Alder er naaet, stadig vil gaa ned ad Bakke, stadig giver et mindre, hvert Aar mere og mere forvindingende Udbytte, medens samtidig Legemets Afslidighed og dermed ofte følgende Sygglighed gjør det nødvendigt, at han behøver Mere end tidligere til sit daglige Behov, til sine Fornødenheders Opfyldelse. Den arbejdende Klasse's Stilling er saaledes høist tragisk; thi den har intet andet Haab, ingen anden Udsigt end den, at Arbeiderne, naar deres Kræfter ere udslidte i Samsundets Tjeneste, kunne melde sig ind under Fattigvæsenet, med andre Ord de kunne tilkjøbe sig en yderst nødtørftig Understøttelse for deres fremtidige Liv mod Opgivelsen af væsentlige borgerlige Rettigheder, menneskelige Rettigheder og navnlig væsent-

lige politiske Rettigheder; thi det er jo en bekendt Sag, at Fattigvæsenet berøver mange af dem, der komme ind under det, Friheden, berøver dem Eiendomsretten, og at de miste de statsborgerlige og politiske Rettigheder følger ligefrem af Lovgivningen, som vi jo have set under Behandlingen af den foregaaende Sag. Og dette, at en hel stor Klasse af Medborgere saaledes er henvist til efter et strengt Liv, tilbragt med haardt Arbejde under daarlige ydre Vilkaar, næsten med Nødvendighed at maatte ende i Fattighuset, om ikke paa et værre Sted, er et stort Samsunds-sonde, som vil føles af os Alle; thi hvad enten vi ere vantet til at se Livet fra oven nedad eller fra neden opad, saa ere vi, uagtet vort Syn kan være forskjelligt paa Samsundsforholdene, vist Alle enige om, at denne Klasse Lid og Lidet haardt, og Samsundet er jo en Organisme, hvorfra følger, at enhver Smerte, enhver Sygdom, som føles i en Del deraf, uvilkaarligt og saa virker ind paa de andre Dele. Altsaa, det er et Samsunds-sonde, som truer med at blive kronisk, og som er stadig stigende. Fattigbyrden er jo voksende; i Landdistrikterne er den i 5 Aar voget med 18 pCt., det er en næsten formidabel Stigning, der har fundet Sted. Det er altsaa paa høie Tid, at man søger at raade Bod paa dette store Samsunds-sonde. Det er i fuldeste Maal en Samsundsopgave at raade Bod paa dette Onde, og en Samsundsopgave, som for hver Dag, der gaar, paatrænger sig os stærkere og stærkere. Men hvor, mine Herrer, er Midlet mod dette Onde? Ja, saameget hade vi jo efter de Erfaringer, der allerede foreligge, set, at den Bei, der skal gaa, er gennem Forsikringsvæsenet. Det har, som bekendt, allerede ydet Menneskeheden store Tjenester. Det er Forsikringsvæsenet, der har sat Menneskeheden istand til at afværge store Farer for den Enkelte ved fælles Sammenkud og har viist Menneskene, at det er gennem fælles Arbejde, gennem Følelse af Solidariteten, at der skal væsentlig raades Bod paa Menneskehedens Ulykker. Det er altsaa den Bei, som vi ogsaa her maa gaa. Det har Erfaringen allerede viist; thi vi ere ikke uden Forarbejder i denne Sag. Navnlige Højesteretschef Gruner til Raavnstrup har jo alt udsølet en meget stor og velsignelsesrig Virksomhed i denne Retning, om han end ikke endnu har kunnet frembringe saadanne Resultater, som hans ihærdige og uegennyttige Bestræbelser vel kunde berettigede ham til at vente. At vi skulle gaa den Bei til benytte Forsikringsvæsenet til at raade Bod paa det omtalte store Samsunds-sonde, anser jeg altsaa for giøvt. For saa vidt kunde Sagen nu være meget let at ordne, naar vi her kunde anvende de almindelige Regler, der anvendes f. Ex. ved Brand- og Livsforfikkning, saaledes at